

Život

na
dlani

Číslo 83

<http://hnutimaitri.cz>

srpen 2016

Adopce srdce má již 20 let

Program Adopce srdce zahájený hnutím Maitri v Polsku má již 20 let. Tato forma adopce chudého dítěte na dálku se stala jedním z nejrozšířenějších programů charitativní pomoci, který funguje v naší zemi za účasti četných řeholních kongregací a několika nevládních organizací. Díky jejich angažovanosti jsou do něj zapojeny tisíce lidí dobré vůle, kteří podporují děti v Africe, Jižní Americe a v Indii. Pomoci se jim dostává díky úsilí mnohých misionářek a misionářů z Polska, kteří pracují ve prospěch chudých v odlehklých zákoutích zeměkoule. První děti, především sirotci, kterým se dostalo této pomoci, pocházely z Rwandy, kde v roce 1994 probíhala občanská válka s tragickými důsledky. Jejím následkem zemřel téměř 1 milion lidí a několik set tisíc osiřelých dětí, kterým hrozila smrt hladem, zoufale čekalo na pomoc. Svědci těchto událostí, palotýnští kněží a palotýnské sestry z Polska, díky iniciativě účastníků hnutí Maitri zahájili na přelomu let 1995 a 1996 program adopce na dálku.

Cílem programu Adopce srdce navrženého hnutím Maitri je pomoc při zajištění výživy dítěte a jeho vzdělání hrazením nákladů spojených se školní docházkou. Program nyní pomáhá 3548 dětem na základní a střední škole a je mezi nimi i 75 vysokoškolských studentů a kleriků, 58 handicapovaných dětí a také 101 učňů. Do programu jsou zapojeny děti z těchto zemí: Rwanda, Kongo DRC, Konžská republika, Burundi,

Účastníci setkání Maitri naslouchají vyprávění Wojtka Zięby

Kamerun, Togo, Pobřeží slonoviny, Súdán, Madagaskar, Uganda, Bolívie a Čad. Podle údajů koordinátorů Adopce srdce už zakončilo svoji účast v programu asi 6 tisíc mladých lidí, mezi nimi 10 kněží, 23 vysokoškoláků a 160 vyučených v oborech jako krejčí, švadlena, truhlář, elektrikář nebo kadeřnice.

Patronát „adoptivních rodičů“ nad dítětem je spojen s podporou ve výši 13 euro měsíčně (na základní škole). Tato pro nás nevelká částka zajistí, že dítě nehladoví a může se učit, což by pro ně bylo nedosažitelné v situaci krajní chudoby jeho rodičů nebo opatrovníků. Do programu je v této chvíli zapojeno 3197 dárců věnujících svoji podporu dětem v Africe. Mezi nimi je skupina téměř 400 sponzorů zapojených do programu od jeho počátku.

Díky dárcům podporujícím Adopci srdce poslalo hnutí Maitri na misi téměř 41.000.000 zlotých (260

milionů Kč), které se dostaly k podporovaným dětem v průběhu 20 let. Jen v roce 2015 činila výše pomoci zaslané hnutím Maitri na program Adopce srdce a další charitativní projekty asi 3,6 mil. zlotých (23 mil. Kč). Tato částka byla určena na podporu 3700 dětí a mladých lidí, na léčení podvyživených ve speciálních střediscích, ve školách a mateřských školkách v Africe, na léčení chudých, na misijní infrastrukturu a na vybavení škol.

Převzato z „My a Trzeci Świat“ číslo 146, údaje se týkají Polska

Údaje za Českou republiku:

Adopce srdce:	32.619.842 Kč
Léčení podvýživy:	6.735.883 Kč
Hospic v Kabuga:	1.702.012 Kč
Rwanda celkem:	43.251.834 Kč
Celkový počet podporovaných dětí:	836
Celkový počet adoptivních rodičů:	587

Adopce srdce očima misionářů

P. Antoni Myjak SAC,
Pobřeží slonoviny

S Maitri jsem začal spolupracovat během svého působení ve Rwandě. Byl to rok 1995, tedy rok po oficiálním ukončení války v této zemi. Byly to časy léčení válečných ran, časy, kdy lidem chybělo téměř všechno; obtížné časy. Domy byly zničené nebo obsazené cizími lidmi, nedostávalo se potravin a základních věcí potřebných k normálnímu životu. Byl to čas, kdy Maitri velice silně upozornilo na svoji přítomnost ve Rwandě. Probíhaly akce potravinové pomoci lidem, zvláště dětem, akce budování domů zničených během války. Objevil se vážný problém sirotků, kterých bylo velice mnoho. Byli sirotci přijatí jinými rodinami, ale i sirotci, kteří se o sebe starali sami. Často nejstarší dítě plnilo úlohu jednoho z rodičů. Takové rodiny potřebovaly stálou péči duchovní i materiální.

Když povstala Adopce srdce, nejprve jsme na seznamy zapisovali sirotky, později poloviční sirotky a chudé děti. Také v rámci Adopce srdce probíhaly jiné konkrétní akce jako léčení podvýživy, stavba domů... Děti dostávaly materiální pomoc a duchovní péči. Díky Adopci srdce mohlo mnoho dětí prostě přežít těžké časy, většina dětí mohla dokončit základní a střední školu, část z nich i vyšší studia, další se pustili do drobného obchodu...

S Maitri jsem spolupracoval v různých farnostech: Gikondo, Kinoni, Kabuga, Masaka. Když jsem vycestoval do Pobřeží slonoviny, spolupráci s Maitri jsem nepřerušil. Bohužel, na Pobřeží slonoviny jsem znovu narazil na krátkou válku. Byla to válka o moc. Maitri nám poskytl pomoc pro válkou postižené lidi (10 tisíc euro). Ve farnosti Grand Bereby, farnosti v buši, Maitri přijalo k podpoře přes 100 dětí žijících v buši. Pomoc byla poskytována na poplatky za školu, zdravotní péči a na výživu.

Můžeme si položit otázku, zda v zemích, kde počet sirotků poklesl, má ještě Adopce srdce smysl. Samozřejmě, že ano. Například: v buši rodiče často nemají dostatek peněz na školní výdaje. Zdravotní středis-

ka jsou hodně vzdálená, s ohledem na bídu rodiče často otálejí s léčením dětí do poslední chvíle, a bohužel někdy je pak už pozdě. Díky obdržené pomoci mohou zaplatit školu a lépe pečovat o své děti. Veškerá pomoc pro děti v Africe dává perspektivu na získání vzdělání a zlepšení životních podmínek.

Během své spolupráce s Maitri jsem si obzvláště zapamatoval dva případy.

První, to je lidská vděčnost. Kdysi, když jsem již byl ve farnosti Kabuga, navštívil mě chlapec z Gikondo, který byl v Adopci srdce (jeho jméno si už nepamatuji). Díky pomoci dokončil zdravotní školu a dostal práci. Během rozmluvy ocenil pomoc, kterou obdržel: „Díky pomoci někoho z daleka jsem se vyučil povolání a mám práci. Nyní se chci tomu vzdálenému odvděčit a pomoci někomu jinému, aby se mohl vyučit“. Po tři roky anonymně poukazyval určitou částku pro jiné v Kabuga.

Další případ, to je lidské zoufalství. Kdysi jsem cestou do kanceláře uviděl dvanáctiletou dívku sedící před kanceláří a plačící. Vypověděla mi celý svůj tragický příběh. Celá rodina utekla do Konga; tam při likvidaci uprchlických táborů lidé utíkali do lesů. Putování trvalo tři týdny. V lese zemřeli její rodiče a sourozenci. Zůstal jen malý bratříček. Na pokraji sil ho zanechala u cesty s nadějí, že se ho někdo ujme. Po několika kilometrech se v ní pohnulo svědomí, takže se vrátila a našla ho sedícího na stejném místě. Po dlouhých peripetiích se vrátili domů, ale dům byl z poloviny zničený; sousedé jim dávali něco k jídlu. Kvůli své situaci si tak zoufala, že seděla před kanceláří a plakala. Chlapec a dívka byli umístěni na seznam dětí podporovaných hnutím Maitri a charitou. Jsem přesvědčený, že díky této pomoci mohli slušně žít. Když jsem odešel z farnosti, náš kontakt se přerušil...

P. Antoni Myjak, palotýn
Pobřeží slonoviny

*Převzato z „My a Trzeci Świat“
číslo 146-147*

Polsko 2015 Zpráva o činnosti

Gdaňská skupina hnutí Maitri založila v roce 2010 neziskovou organizaci „Stowarzyszenie Solidarności z Ubogimi Trzeciego Świata Maitri“ která – jakožto právnická osoba řídící se pravidly neziskového sektoru – jí slouží k realizaci cílů hnutí, především k pomoci potřebným ve třetím světě. (Předtím fungovala v rámci místní farnosti na základě specifických polských zákonů pro církevní subjekty).

Hlavním programem *stowarzyszenia* (spolku) Maitri je Adopce srdce, při jehož realizaci spolupracuje s 16 řeholními kongregacemi a 2 diecézními strukturami. Program je realizován v 9 zemích (Burundi, Čad, Kamerun, Kongo RDC, Kongo -Brazaville, Pobřeží slonoviny, Rwanda, Středoafrická republika, Togo) prostřednictvím 42 misijních stanic. V roce 2015 bylo podporováno 2427 dětí celkem 1775 adoptivními rodiči (sponzory). Nejvíce dětí žilo ve Rwandě (625) a Kongu RDC (622).

Gdaňské Maitri dále finančně podporuje různé humanitární projekty navržené polskými misionáři. V roce 2015 podpořilo 54 projektů celkovou částkou 103.529 euro. Jednalo se např. o tyto projekty:

- nákup potravin pro hladovějící, podpora středisek pro léčení podvýživy;
- nákup léků a zdravotnického materiálu do zdravotních středisek;
- budování infrastruktury misijních stanic.

V roce 2015 spolek Maitri vydal na pomoc potřebným ve třetím světě celkem 2.243.118 zlotých (14,2 mil. Kč). Náklady na provoz činily 307.930 zlotých (1,95 mil. Kč).

Kromě vlastní pomoci chudým v třetím světě se spolek Maitri věnuje i propagaci této činnosti a probouzení solidarity s potřebnými, což zahrnuje následující činnosti:

- internetové stránky www.maitri.pl
- profil Maitri na Facebooku;
- časopis „My a Trzeci Świat“;
- výstava fotografií „Misie“;
- organizování každoročního *oplatkového* setkání s dárci a dobrovolníky;
- spolupráce s médii (tisk, rozhlas, televize).

Příběh Sandrine

Sandrine Nayituriki (M1/11) se narodila v roce 2005. Od narození je postižená, má spastické ochrnutí končetin, mikrocefalii a taky epilepsii. Když se objevily první příznaky postižení, její matka ji opustila. O Sandrine se starala její babička, která se s velkou obětavostí do dnešního dne stará o její vývoj.

Dívčinka byla přijata do programu Zdravotní Adopce srdce v roce 2010, v té době měla 5 let. Předtím se o ni starali ve středisku pro léčení podvýživy v Nyakinama, protože byla podvyživená.

Sandrine byla dítětem zcela postiženým: samostatně nebyla schopná sedět ani chodit, zvládala jediné nekoordinované pohyby rukama a nohama, nemluvila, komunikovala pouze prostřednictvím divných zvuků. Měla problém se samostatně najíst a přijímat potravu. Stravovala se pouze speciálním jídlem ve formě různých kašiček.

Ve Rwandě jsou postižené děti považovány za rodinné prokletí. Proto je místní společnost nepřijímá. Dívčina babička zhruba 5 let skrývala její postižení tím, že ji nosila přivázanou na zádech a schova-

nou pod látkou. Proto Sandrine byla dítětem nedůvěřivým, opožděným, vystrašeným. Na jiné osoby reagovala především pláčem.

V rámci Zdravotní Adopce srdce byla vyšetřena lékařem, je léčena v psychiatrickém středisku v Ndeře a dochází k kinezioterapeutické cvičení. Díky zdravotní péči je Sandrine už schopná sedět s pomocí speciálního křesílka, které bylo pro ni zakoupeno. Také obdržela invalidní vozík, který představuje pro její babičku velké usnadnění v každodenní péči o malou dívčinku. Na počátku babička a dívčinka měly velké obtíže s přizpůsobením se pohybu na vozíku. Nyní jsou pyšné a šťastné z pomoci, které se jim dostalo.

Časté domácí návštěvy osob, kterým Sandřina nemoc není lhostejná, a jejich pomoc vedly k tomu, že nejbližší okolí začalo dívčinku akceptovat. Dokonce i její matka se vrátila domů a chtěla se o ni začít starat. Avšak Sandrine ji nepřijala.

Nyní je naše chráněnkyně dítětem veselým, často se usmívajícím. V lidských očích získala větší důstojnost a zájem o životní podmínky, které by pro ni byly vhodné.

*Sestra Mirosława Leszkowska,
Nyakinama 10. března 2016*

Sandrine (vpravo na vozíku) ve společnosti dalších postižených dětí

Myslete bez ustání na to, že je třeba milovat Boha a bližního: „Boha z celého srdce, z celé duše a ze vši myslí a bližního jako sebe samého“. Toto by mělo být ustavičným předmětem vašeho přemýšlení, rozjímání, vaší paměti, vašich činů, vašeho snažení. Láska k Bohu stojí na prvním místě v řádu příkazu, láska k bližnímu stojí na prvním místě v řádu uskutečňování. Vždyť ten, který ti lásku uložil ve dvou příkázáních, ti nemohl uložít, abys nejprve milovat svého bližního a pak teprve Boha; ale Bůh je tvůj bližní. Protože však Boha ještě nemůžeš vidět, máš se láskou k bližnímu zasloužit o to, abys ho spatřil. Láskou k bližnímu očisťuješ svůj zrak, abys mohl patřit na Boha.

Sv. Augustin, Jedna a dvojitá láska

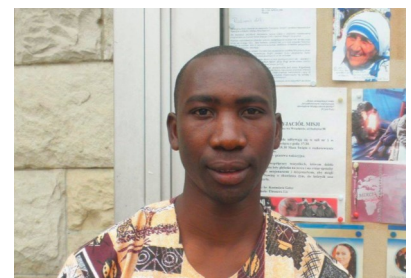
Modeste v Polsku

Poprvé jsem se s ním setkal v dubnu tohoto roku v Nyakinama v severní Rwandě, kde pomáhá sestřím od andělů s Adopcí srdce. *Modeste Habiyremye*, sympatický, usměvavý mladík plynně hovořící francouzsky a anglicky pomáhal při organizování našeho setkání s dětmi a jejich pěstouny v této vesnici poblíž Ruhengeri.

Modeste je sirotek, o rodiče přišel ve válce v roce 1997, proto ho sestry od andělů přijaly do Adopce srdce a pomohly mu vystudovat střední školu. Nyní je Modeste jejich spolupracovníkem při realizaci Adopce srdce. Modestovou denní prací je navštěvovat podporované děti v jejich domovech, sledovat jejich životní situaci, školní výsledky apod. a předávat tyto informace sestřím a jejich prostřednictvím dále adoptivním rodičům. Obzvláště se věnuje handicapovaným dětem, které jsou zde podporované ve speciálním programu pomoci.

Pár měsíců před námi navštívil Nyakinamu i Konrad Czernichowski z Lublina, jehož lublinská skupina spolupracuje se sestrami na Adopci srdce v tomto místě, a rozhodl se spolu se sestrami, že se pokusí zajistit Modestovi cestu na Světové dny mládeže do Krakova. Bylo třeba překonat řadu překážek (pozvání do Polska, získání víza, zajištění peněz na letenku atd.), ale nakonec se vše podařilo a Modeste v půli července přiletěl do Polska. Tam se o něho po celou dobu jednoho měsíce staral Konrad, který s ním cestoval po městech a místech, kde existují skupinky Maitri (Gdaňsk, Wrocław, Lublin, Raciborz).

Absolvovali několik přednášek, setkání i rozhovorů s novináři, články o něm vyšly např. v novinách *Gość niedzielný*. Samozřejmě byli také v Krakově na setkání mladých s papežem Františkem.

Z MISIJNÍ POKLADNICE

Misionář, anděl Božího milosrdenství

„Poslal Bůh svého anděla...“, „Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření“.

Bůh svěřuje poslovi konkrétní a důležitý úkol. Tato mise se týká rovněž každého pokřtěného. Kněz je z podstaty svého vysvěcení poslán k „chudým v srdci“, aby jim hlásal Radostnou zvěst. Když jede na misi, dalo by se říci, že je jaksi z nového důvodu poslán společenstvím místní církve do konkrétního společenství Božího lidu „ad gentes“. Tak jak Ježíš během svého putování po cestách Palestiny nejčastěji potkával slabé, nemocné nebo společností odvržené lidi, tak i dnes se misionář setkává s nemocnými, chudými a těmi, kteří se mají špatně.

V naší farnosti Rutshuru byl každý pátek jeden misionář vyslaný na pastorační návštěvu do blízké nemocnice, do domů a někdy také do vězení. Vždy jej doprovázela skupinka modlících se lidí. V tento den nemocné často vynášeli před dům, do stínu, a pokládali je na rohože, kde čekali až do příchodu misionáře, neboli člověka božího, jak často říkali farníci. Takový den byl jak pro nemocné, tak i pro jejich rodiny výjimečný, proto ten den nepracovali. V očekávání kněze se modlili růženec, četli Písmo svaté nebo přeříkávali své modlitby. Našli se i takoví, kteří byli návštěvou překvapení, protože na ni zapomněli, takových však mnoho nebylo.

Zvláště jsem si zapamatoval návštěvu u učitele v důchodu – Felixe a jeho ženy Felicity ve vesnici Kiringa. Po mnoho let každý pátek od rána očekávali Pana Ježíše. I když se návštěva měla uskutečnit zhruba v 10 hodin, oni se na ni už od osmé hodiny připravovali, seděli na rohoži před domem, modlili se a četli Písmo svaté. Nikdy je nepřekvapilo, když se misionář dostavil o něco dřív. Na přivítanou Pána Ježíše si vždy prospěvovali eucharistickou píseň, po přijímání spontánně a nahlas pronášeli své osobní modlitby. Tehdy jsem společně s nimi setrval v díkůčinění. Tento čas byl drahocenný jako škola modlitby a autentické víry. Oba dva vždy vyjadřovali velkou vděčnost za pastorač-

ní návštěvu a říkali, že misionář je andělem Pána Ježíše, který ho sesílá k toužebně čekajícímu lidu.

Felix se vždy se mnou vítal svou nemocnou pravou rukou, kterou si přidržoval rukou levou. Jeho pravá ruka totiž od lokte dolů visela pouze na kůži. Kdysi mi vyprávěl dramatický příběh své nemoci: „Jednou večer několik vojáků zaútočilo na naši vesnici s cílem loupit. Chtěli peníze, které jsem neměl, protože jako učitel jsem dostával výplatu až na konci měsíce. Vysvětlení je nezajímalo, vyžadovali ihned určitou sumu peněz. Jelikož jsem se neměl čím vykoupit, zloději mě fyzicky napadli a jeden z nich mi zkroutil pravou ruku tak, až mi zlámal loket. Neměl jsem peníze na operaci a nemocnici, takže jsem se léčil doma tradičními bylinkami a zůstal jsem zmrzačený na celý život. Musel jsem zanechat práce učitele a stal jsem se chudým. Žena je taky nemocná, trápí ji sloní nemoc nohou a nemůže se vzdalovat od domu, aby pracovala na poli. Žijeme tak jen z milosti Pána Boha a lidí a ne každý den máme co jíst. Děkujeme Bohu, že na nás pamatuje, a Tobě *padri* rovněž děkujeme.“

Často Bůh ve správné chvíli posílá svého anděla – kněze tam, kam má v plánu sám přijít.

Byl jsem přivolán k nemocné ženě v Buturande, asi 6 km od mise. Neprodleně jsem se tam dostavil a ve shromáždění četných věřících jsem udělil svátost smíření, eucharistii a pomazání nemocných. Po ukončení obřadu jsem se rozloučil a vyšel z domu směrem k autu. Neuplynula ani minuta, sotva jsem udělal 10 kroků, když mi sdělili, že nemocná právě zemřela. Ona odešla, ale Pán Ježíš to stihl a neopozdil se, aby ji převedl na druhý břeh života, do domu Otce. Anděl přichází a Ježíš je vždy dochvilný se svou Láskou, se svým velkým Milosrdenstvím.

Ze vzpomínek

P. Jana Kędziory SAC

(Posylam Was číslo 3/2016)

Jubilejní rok Milosrdenství ve Rwandě

Ve Rwandě se kult Božího Milosrdenství, který je Rwandanům velmi blízký, rozvíjí od roku 1991 přičiněním polských misionářů palotýnů. O pár let později **P. Stanislav Urbaniak SAC** vybudoval Centrum Milosrdného Ježíše v **Ruhango**, městečku v jižní Rwandě. Jak vysvětluje, toto místo již odedávna přitahovalo zástupy. Od roku 1994 tam probíhají pětidenní duchovní cvičení, jejichž cílem je uzdravovat z vnitřních zranění z období genocidy. Dále jsou organizované rekolekce a setkání. V tomto roce se oslav svátku Božího Milosrdenství zúčastnilo na 60 tisíc lidí, přestože probíhaly v období dešťů. V předvečer svátku prochází procesí s obrazem Milosrdného Ježíše, které trvá tři hodiny; věřící se vracejí večer se zapálenými svíčkami. V jedenáct hodin večer je sloužena mše sv. a ráno v sedm hodin se vytváří fronta těch, kteří se chtějí poklonit Ježíši v Nejsvětější svátosti. Po mši sv. v jedenáct hodin se někteří vracejí, aby mohli říci: „Na viděnou, Pane Ježíši“.

V sanktuáriu Božího Milosrdenství v **Kabuga**, které má na starosti **P. Stanislav Filipek SAC**, se neděle Milosrdenství slaví od roku 2011, kdy byl blahorečen papež Jan Pavel II. Letos byly oslavy tohoto svátku zahájeny už po skončení velkopátečních obřadů a trvaly do 2. dubna. V sanktuáriu a na vlnách Rádía Maria Rwanda se modlili nově. Program bdění zahrnoval konferenci o Božím Milosrdenství jako léku na zlo, zpověď, eucharistickou oběť, adoraci Nejsvětější svátosti a křížovou cestu. Potom se věřící přesunuli do Nyandungu, odkud v neděli ráno vyrazili na pěší pouť do Kabuga, kde slavili mši sv. celebrou arcibiskupem z Kigali. Následovala adorace Nejsvětější svátosti s modlitbou růžence a vzýváním Božího Milosrdenství. Obřady zakončilo požehnání a procesí. Na závěr proběhla společná agapé.

V září (9.–15. 9. 2016) proběhne v Kabuga Africký kongres o Božím Milosrdenství, který připravuje P. Stanislav Filipek. Jeho téma zní: „Boží milosrdenství: Zdroj naděje pro novou evangelizaci v Africe“.

Pomoc misiím v Československu

Vzpomínky P. Stanislava Zápotockého na setkání Maitri v Českém Těšíně

Musím se omluvit, protože mi před několika minutami řekli, že zde mám promluvit, takže nemám nic připraveného. Takže jenom spíš tak útržkovitě, co si vzpomenu.

Já jsem se s hnutím Maitri setkal ještě v semináři jako bohoslovec – to vlastně nebylo pod hnutím Maitri, ale byla tam ta činnost posílání balíčků. Já jsem ani nevěděl, že tam něco je; jednou v sobotu jsem v suterénu, kde byl oficiálně povolený tiskařský stroj, na kterém se tiskla skripta, hledal toho, kdo ho obsluhoval – potřeboval jsem něco domluvit a protože jsem nevěděl, kde to je, tak jsem otevíral různé dveře – a najednou otevřu jedny dveře a tam je skupina bohoslovců, na stole všelijaké obvazy a nějaké tužky, mýdla a nevím, co všechno, různé pytlíky... Koukal jsem na to a povídám „Co tady děláte?“; a jeden z nich mi takhle ukázal na stěnu a tam bylo napsáno „Něco krásného pro Boha“ – citát Matky Terezy. Byl jsem překvapen, že tam něco takového je, a začal jsem jim tam chodit pomáhat každou sobotu. Organizoval to jeden z bohoslovců, který rozhodoval, co se kam pošle, co se do kterého balíčku dá. Když se školní rok chýlil ke konci, tak za mnou ten bohoslovec přišel a říkal: „Já už půjdu příští rok do pátého ročníku, musím se připravovat na svěcení, tak jsem si tě vybral, že to tady za mě vezmeš“. Já jsem se bránil, že tomu nerozumím a že tu jen tak pomáhám, ale on na to „ale on tu nikdo jiný není, tak to musíš vzít“. Tak jsem to musel vzít a pak jsem to asi tři roky tam řídil já.

Takže jsme dostávali pomoc z celého Československa, posílali nám jak materiál tak peníze; přicházelo spoustu balíků, tam se to skladovalo, vždycky v sobotu se to rozbalo, roztřídilo a posílalo se to do misií. Byly to kilogramové balíčky, které se nemusily vozit na celnici a mohly se posílat přímo z pošty. Říkal jsem si, že to je takové nepraktické, takové malinké balíčky, a tak jsme zkoumali možnosti větších balíků. Pokusně jsme udělali dva desetakilové balíky, museli jsme je odvézt na celnici do Lovosic – tam na

to divně koukali, co to je... Pak jsme to tam vozili častěji, tak už si na to zvykli. A pak nám řekli „vy tady zavalíte celou poštu, tak budeme my jezdit k vám“. A tak jezdili k nám do semináře a vždycky toho byla celá dávka balíků.

My jsme pak dělali i to, že jsme to nedávali do krabic, protože jsou těžké – to je zbytečná hmota. Tak jsme to dávali do plátěných vaků, na které se našívaly nášivky s adresami – jednak obal vážil méně, a také mohli zpracovat látku z obalu, něco z ní ušít. Takže pak nám chodily ty krásné dopisy z různých misijních stanic a jednou také fotka, kde nějaký chlapec měl ušité trenýrky z obalu našeho balíku a na zadku měl adresu – a tím se chlubil.

Z misií chodilo spousta dopisů. Balíky šly pod mým jménem, nemohlo to chodit pod hlavičkou semináře, takže dopisy chodily na mé jméno. A také na mezinárodní poštu, kde se zpracovávaly ty dopisy z ciziny, tak mě znali. Chodily dopisy s neúplnou adresou, jednou také přišel dopis s adresou „Stanislav Zápotocký, Československo“ – věděli, kam to mají poslat. Lidé mě varovali „jsi bohoslovec, estébáci tě sledují, budeš mít problémy“ a já jsem pořád čekal, kdy mě někdo zavolá k nějakému výsledku a zeptá se „co to tady děláte“, ale nikdy nic... Říkali jsme si, že zrovna toto jim asi až tolik nevadilo. Vadily jim jiné věci – tajné řehole, podzemní církev – a toto viděli jako neškodnou činnost, takže to nechali být. Samozřejmě, že o tom museli vědět, to je jasné.

Potom jsem byl vysvěcen a šel jsem do Kostelce nad Černými lesy; a přemýšlel jsem, jak to rozvinout také v pastoraci. Lidé se začali scházet, dělali jsme to na faře, navázali jsme spolupráci s kolínskými celníky.

Na Slovensku byl Peter Straniak, také jsme byli v kontaktu. Já věděl, že jsou na různých místech takoví, kteří zasilají, tak jsem se snažil s nimi spolupracovat, abychom si vyměňovali informace, co kde potřebují a tak. Ale bylo to těžké, mnozí měli strach a někde v Jih-

lavě byla taková skupinka, kde mi přímo řekli, že to odmítají a vůbec nechtějí spolupracovat, aby to potom nebylo rozprášeno. Já jsem říkal, že když se budeme bát, tak neuděláme nic. Až přijdou problémy, tak je budeme řešit. Ale kam mě pozvali, tam jsem se přijel podívat. Byl jsem také u otce Straniaka někde u Trenčína, kde jsem se potkal s Wojtkem a dozvěděl se, že je také nějaké hnutí Maitri, které se zaměřuje tímto směrem, že má také svou duchovní stránku. Na Slovensku se tyto lidé pravidelně scházeli a navrhli mi, že se příště setkáme u mě na faře v Kostelci. Řekli „stanov nějaké datum, pozvi lidi a my přijedeme“. Tak jsme se dohodli. A oni objednali autobus a přijeli takovou hroznou dálku až do Kostelce. Já jsem zase rozeslal dopisy všem svým známým, kteří posílali nějakou pomoc, materiální i finanční, a tak se asi dalších 50 lidí sjelo ze všech možných míst, takže nás tam bylo asi 100 lidí. Vůbec nikdo se neskrýval a já jsem si říkal „to je hrozný, můžou sem vtrhnout estébáci – co tady děláte?“. Tak jsem to svěřil Pánu Bohu, co já s tím můžu dělat... A nějak to Pán Bůh chránil, nic se nedělo.

Potom nastala svoboda, tak už jsme se s tím neskrývali, dělali jsme exercicie a setkání, bylo krásné mezinárodní setkání v Ostravě...

A potom jsem byl přeložen do Sedlčan, kde nebyly prostory a ani jsem neměl moc času, byl jsem zahlcen pastorační prací – tam je v porovnání s Kolínkem mnohem víc věřících; tak jsem se v Maitri už moc neangažoval, už mi na to nezbývaly síly. Ale každý měsíc jsem vždycky sloužil mši svatou za celé hnutí, za jeho členy, za povolání, za Boží požehnání i za ty chudé lidi.

Na závěr bych rád připomněl, že hnutí Maitri není jen charitativní organizace, že nejde jenom o materiální pomoc chudým. Dnes je velké množství humanitárních organizací, které pomáhají i ve velkém měřítku. Třeba u charity vidím, že je to jenom sociální služba, často zaměstnanci charity jsou zcela nevěřící li-

Počátky Maitri v Československu

Vzpomínky Wojciecha Zięby na setkání Maitri v Českém Těšíně

Do hnutí Maitri jsem se zapojil v roce 1978. Na pěší pouti z Varšavy do Čenstochové jsem se poprvé setkal s Jackem Wójcikem, zakladatelem hnutí, který cestou přednášel o bídě a hladu v Indii a o svém setkání s Matkou Terezou v Kalkatě a dobrovolnické práci v jejich domovech pro umírající, což bylo pak podnětem ke vzniku hnutí v Polsku. Ihned jsem se k němu připojil, pomáhal jsem v této poutní akci a po návratu z pouti jsem založil skupinu Maitri v mém rodném městě Gdaňsku. Tehdy jsem také studoval hru na flétnu na AMU, což bylo rozhodující pro mou pozdější činnost v ČSSR – má učitelka flétny totiž rozhodla, že mám jet na stáž do Brna na JAMU.

Já jsem vůbec nechtěl jet, protože jsem byl hrozně zaměstnaný balením balíčků pro Matku Terezu a organizováním různých přednášek, akcí a sbírek. Ale přinutili mne, abych jel, tak jsem si řekl, že když už musím jet, tak to budu dělat tady. Nevěděl jsem nic o podmínkách, jaké zde existují, tak jsem si zabalil letáky, které jsme už připravili v češtině, a klidně jsem jel. Poprvé jsem zakusil Boží prozřetelnost na hranicích, při celní prohlídce. Měl jsem totiž vousy, ale v pase jsem měl fotku bez vousů – což byl veliký problém; byl to tak veliký problém, že už se vůbec nedívali na má zavazadla – jen jsem se musel holit. Tak jsem lítal po nádraží a sháněl holicí strojek. Konečně jsem jej našel, 5 minut před odjezdem vlaku, takže jsem se z půlky oholil, a pak mi řekli, ať už jedu. Ve vlaku jsem pak hledal nějaký další strojek, abych to dokončil. No, byla to sranda. Pak jsem vytáhl ty letáky a rozdával je ve vlaku – nic se nestalo. Až jsem přijel do Brna, tak jsem se dozvěděl, co jsem vlastně dělal za hlouposti.

Přihlásil jsem se na JAMU, vyplnil formality, a pak se ptám na sekretariátu, kde je nejbližší katolický kostel. Paní byla celá vyděšená a říká, že neví, i když JAMU je ve středu starého města a 100 metrů od něj je veliký kostel sv. Jakuba. Ale ona nevěděla. No tak jsem se divil, ale kostel jsem samozřejmě našel sám.

Takže to bylo mé první střetnutí s československou socialistickou realitou.

Druhé pak bylo, že můj profesor vůbec nebyl v Brně, byl celý měsíc na nějaké soutěži v Praze, což bylo určitě naplánováno rok dopředu, ale socialistický nepořádek byl takový, že mě tam poslali, a nebyl profesor, který by mne vyučoval. Dostal jsem stipendium, ubytování, stravování a měl jsem měsíc volného času. A jediný problém byl, proč nechodím na schůze. No tak jsem řekl, že mne to nezajímá...

Začal jsem hledat nějaké jiné cesty, abych mohl mluvit o Matce Tereze, o pomoci chudým, a samozřejmě jsem to dělal podle svých polských zkušeností – šel jsem do kostelů a hledal jsem kněze, kteří by byli ochotni uspořádat nějaké veřejné přednášky. A zase mi říkali – čemuž jsem vůbec nerozuměl – že tady jsou úplně jiné podmínky... Jen jsem viděl, že mají strach; to byl můj první dojem, že všichni ze mě mají strach.

Ale nějaký ministrant uslyšel, že mám diapozitivy o Matce Tereze, ujistil se, že dobře pochopil, a pozval mne k sobě do bytu. Tak jsme se domluvili na setkání; přišlo tam asi 10 lidí, promítal jsem diapozitivy, přednášel polsky. Nevím, nakolik tomu rozuměli, ale dost na to, aby mě každý z pozvaných pozval na další setkání. Z těch dalších setkání jsem byl pozvaný na zase další setkání a celý měsíc jsem cestoval po Moravě a Slovensku. Když jsem viděl výsledky, tak první věc, kterou jsem udělal v Polsku, když jsem se vrátil, že jsem si koupil příručku češtiny pro samouky a začal jsem se učit česky. A začal jsem podnikat pravidelné cesty do Československa. Poznal jsem lidi v Brně, kteří mi vždy vyřídili oficiální pozvání, takže jsem mohl každé tři měsíce být tady, a tak jsem to také dělal.

Tehdy jsem se také dozvěděl, v jakých podmínkách tady existuje církev; a cítil jsem se za to trochu odpovědný, protože u nás byla poměrná svoboda, nikdo se nestaral o to, zda někdo chodí do kostela nebo vyvíjí nějakou náboženskou činnost. Tady to vypadalo úplně jinak. A

proto jsem se rozhodl, že musím udělat něco nejen pro pomoc chudým, ale i pro církev.

Už tehdy tady působili takzvaní *balíčkáři*, kteří posílali balíčky do misií, ale nebylo jich mnoho, dělali to v malém a nebyli ochotni rozšiřovat svoji činnost. Já jsem s některými přišel do styku, ale říkali dokonce, že bych neměl v tomto směru nic dělat, protože to ohrožuje jejich činnost – no prostě měli strach, že když se to rozšíří, tak státní úřady se o to začnou zajímat. Nebyli ochotni spolupracovat, takže jsem začal chodit vlastními cestami. Ale ti balíčkáři mi přece jenom pomohli v tom, že mi zajistili informace: jak se to tady může dělat, jaké jsou předpisy (celní, poštovní atd.), což jsem samozřejmě nevěděl. A díky tomu jsme mohli připravit letáčky a další materiály, které pomáhaly v propagaci této činnosti.

V Brně vznikla malá skupina lidí, kteří se v bytě pravidelně scházeli dvakrát týdně, modlili se, balili balíčky a posílali je Matce Tereze a do dalších misií.

V Prešově jsme zase překládali jsme z polštiny, nejdříve do slovenštiny – komentáře k diapozitivům a filmům z Kalkaty, různé letáky – pak jsme to překládali do češtiny a později i do maďarštiny (pomáhali mi v tom slovenští Maďaři). Potom jsme to tiskli v Polsku, protože u nás to bylo poměrně snadné, i když také ilegální. Některé materiály mi tiskli přímo v Brně dva manželé – tiskaři. V Brně mě také kněží, kteří měli strach něco udělat, poslali za kapitulním vikářem, P. Oldřichem Navaříkem, který tehdy pracoval na diecézi. Velice moc mi pomohl, nikdy se na nic neptal, zorganizoval poměrně velkou skupinu, asi 60 lidí, kteří se pravidelně setkávali, modlili se, uspořádal mi první a poslední veřejnou přednášku v kostele a velice mě podporoval. Byla to hlavně materiální podpora. Veliké částky peněz, šperky, koupil několik promítaček na promítání filmů, které jsem odvezl do Polska, vyřídil všechny celní formality, abych je mohl odvézt, koupil nám český psací stroj, který jsem potřeboval v Polsku na přípravu českých mate-

(pokračování na str. 7)

Počátky Maitri...

(pokračování ze str. 6)

riálů, takže to byla velká podpora.

Naše hnutí tehdy tady samozřejmě působilo ilegálně a já si ani moc nepamatuji, kde jsem byl, s kým jsem byl, já jsem se nikdy neptal na žádná jména, žádné adresy. Prostě mě někam vezli, já jsem udělal svou práci, přednášku, vysvětlil co a jak a jel jsem zpátky. Přece jen jsem měl několik opěrných bodů – v Brně, Bratislavě, Prešově, pak i v Praze.

Když jsem už těch lidí našel hodně, tak jsme také začali organizovat jednou za čtvrt roku víkendová formační setkání. Také jsme organizovali desetidenní exercicie. To začalo v půli 80. let. A celou kapitolu této činnosti napsal zde přítomný o. Stanislav Zápotocký, s nímž jsme toho hodně pořádali v Čechách, na Slovensku pak otec Peter Straniak. Ale spolupracovali jsme i s představiteli jiných křesťanských vyznání, třeba s luterány tady na Těšínsku, s církví husitskou, s církví českobratrskou – ty styky byly dost široké a ekumenické. Dokonce se zúčastňovali i některých našich setkání a exercicií. Procestoval jsem tehdy celé Československo od Humenného do Karlových Varů. Ale výsledky byly opravdu velké.

Zažil jsem také různá dobrodružství. Některá byla velice důležitá pro můj další život. Třeba pašování různých materiálů, což jsem dělal pravidelně každé tři měsíce. A můžu říct, že Boží prozřetelnost skutečně existuje, protože desítky cest, které jsem tehdy vykonal, vypadaly vždycky takto: když jsem něco měl, tak mě nikdo neprohlížel; když jsem neměl nic, tak mě velice důkladně prohlíželi. Statisticky není možné, aby to bylo jen tak náhodou. Samozřejmě jsem tomu také nějak pomáhal. Když jsem na začátku zjistil, že když mám vousy, tak nemají čas na prohlídku, tak jsem vždycky míval vousy. Pak jsem zjistil, že když lidé jedou tranzitem do Maďarska nebo dál, tak je neprohlížejí. Tak jsem to také tak dělal – měl jsem zakoupenou jízdenku do Budapešti a vystupoval jsem tady.

Když tady po pádu totality nastala svoboda, tak jsem si říkal, že už tu jsem zbytečný, že to Češi a Slováci mohou dělat sami, takže jsem se pomalu z této činnosti stahoval, ale po rozdělení Českoslo-

venska se Slováci odtrhli od našeho hnutí, i když to tam za totality fungovalo mnohem líp než v Čechách a na Moravě – jeden pán to převzal, založil Slovenské misijné hnutie, víceméně z nacionalistických důvodů. Tak tím skončila naše činnost na Slovensku.

To všechno, co jsem tady zažil, mělo veliký význam – a má dodnes – pro celý můj život, pro mou víru. Ještě za doby totality se Matka Tereza zmínila o balíčcích z Československa na Hlasu Ameriky, že dostává velké množství – nikdy jsme to nemapovali, já nevím, kolik toho bylo, nikdo to neví, ale když o tom Matka Tereza takto veřejně mluvila, tak toho asi bylo dost. Také papež Jan Pavel II. se o tom zmiňoval, říkal, že nemá strach o budoucnost víry v Československu, dokud se posílají balíčky do misí. No, je to výzva i pro nás dnes, protože to platí i teď, naše víra, když jí schází misijní rozměr, tak není úplná, že ano? Takže tu máme nějaké důležité poslání, nejen pro misie, ale i pro víru tady. Naše svědectví je důležité.

Také velice důležitá byla návštěva Matky Terezy v Československu. Zorganizoval ji otec Oldřich Navarřík, o němž jsem se zmiňoval už dříve. Já si to sice nepamatuji, ale on mi říkal, že já jsem mu řekl, že Matka Tereza bude v Berlíně, tak on se posadil do vlaku, jel do Berlína a pozval ji sem. Měla mít tři přednášky, v Praze, Brně a Bratislavě, ale to nezvládla, skončilo to v Brně. Ale byla to tehdy velká událost, za kterou trochu můžu i já.

Musím také říci, že jsem se tady setkal s živou vírou, jakou jsem v Polsku vlastně neviděl. Lidé byli ochotni nasadit nejen svou kariéru, ale dokonce i svůj život pro víru. Jednou jsem takový případ i zažil, že STB zavraždilo mladého kluka z těch kruhů, ve kterých jsem se pohyboval – shodili ho do Macochy právě za tu náboženskou činnost v podzemní církvi. Účastnil jsem se mší, které byly tajně slouženy kněžími zbavenými státního souhlasu... a tak dál. Byly to zážitky pro mne neocenitelné.

No, pak v této činnosti pokračovali Jožka, Emilka a další, založili nadaci v Brně – a dále by o tom mohli vypravovat oni.

Musím říci, že to byly nejhezčí zážitky mého života...

W. Zięba, Český Těšín, 18. 6. 2016
Redakčně zkráceno

Pomoc misíím...

(pokračování ze str. 5)

dé, kteří to mají jako svou práci a nemají s církví nic společného – tam samozřejmě duchovní náplň moc velká není. Takže tady bych chtěl zdůraznit, že jsme vždycky čerpali od Matky Terezy tu její spiritualitu, protože ona nikdy svou kongregaci nepovažovala za sociální organizaci, sestry dělaly všechno z víry v Pána Ježíše – vidět v druhém člověku Krista. Jak on řekl: „Co jste udělali jednomu z mých nejposlednějších bratří, mně jste udělali“. On neříká „jakoby mně“, on se skutečně ztotožňuje s chudými lidmi, a tak Matka Tereza říkala: „Když se dotýkáte nemocného člověka, tak se dotýkáte Krista“.

Někdy nás to může vést k takové pýše, že my jsme taďy ti dobří a bohatí a že občas někomu milostivě pomůžeme, těm chudáčkům, a tak se někdy trochu povyšujeme nad ty druhé. Měli bychom vždycky vědět, že to jsou bratři, že jsme si před Bohem všichni rovni a že to vůbec není naše zásluha, že jsme se narodili v bohaté zemi a že jsme na tom dobře; mohlo to být přece přesně naopak. Pán Bůh nám dává nějaké příležitosti, jsme povoláni k životu lásky a ta by se také měla nějak konkrétně projevit – nejsou to jen nějaké city a nějaká slova, ale jak je v Písmu svatém, „víra – tedy i láska – bez skutků je mrtvá“. Je to tedy příležitost toto nějak projevit: jestliže mi bratři a sestry něco potřebují a já to mám, tak abych se s nimi o to podělil. A uvědomit si, že i oni obohacují nás, že to není nějaké jednostranné; ti, které obdarujeme, i nás obohacují, třeba jen tím, že se za nás pomodlí; ale můžeme se od nich i poučit.

P. Stanislav Zápotocký
Český Těšín, 18. 6. 2016
Zaznamenal Josef Kuchyňa
Redakčně zkráceno

Miluj tedy bližního a zahleď se do sebe na zdroj této lásky k bližnímu: tam – pokud je to možné – spatříš Boha. Začni tedy tím, že budeš milovat bližního: „Lámej svůj chléb hladověmu, nuzně a pocestně uveď do svého domu, uvidíš-li nahého, přioděj ho a tvůj bližní nechť neujde tvé pozornosti“. „A co získáš, budeš-li takto jednat?“ (Iz 58,8). „Tehdy vyrazí jako zora tvé světlo“ (Iz 8,8). Tvé světlo je tvůj Bůh, on je pro tebe Zora, protože vzejde, až přejde noc tohoto světa.

Sv Augustin, Jedna a dvojí láska

Odešla sestra Rafaela

Poprve jsem se s ní setkal 26. dubna tohoto roku v Kibeho při návštěvě – pokud vím – jediné školy pro nevidomé děti ve Rwandě. Pokojná, srdečná, bezprostřední sestra pokročilého věku s lehce omezenou pohyblivostí, duchem však neobyčejně čilá a podnikavá. Když jsme přišli mezi nevidomé děti, bylo vidět, jak ožila. S radostí nad dokončeným dílem nás prováděla celou moderní školou, kterou vybudovala s finanční pomocí polského státu.

Měsíc po návratu domů jsem se dozvěděl, že sestra měla vážnou nehodu a o další měsíc později přišla smutná zpráva o jejím skonu...

Sestra Rafaela, civilním jménem Uršula Nałecz se narodila 12. října 1934 ve Varšavě. V roce 1954 vstoupila do kongregace sester frančiškánek služebnic kříže. Věčné sliby složila v roce 1963. Byla dlouholetou pracovnící Pedagogicko-výchovného střediska v Laskach, pracovala rovněž v pastorační zaměstnání. Byla spolupracovnicí Výboru

pomoci osobám zbaveným svobody a jejich rodinám.

V červenci 1989 odjela na sedm let do Indie, kde se zabývala budováním střediska pro děti. Po návratu do vlasti byla odpovědná za stavbu kaple ve škole pro nevidomé v Rabce a exercičního domu v Laskach.

Od roku 2002 sloužila ve středisku pro slepé děti v Siloe (Jihoafrická republika).

Od roku 2006 pobývala sestra Rafaela ve Rwandě, kde od základů budovala a pak vedla středisko v Kibeho.

V posledních květnových dnech auto, v němž cestovala sestra Rafaela, mělo nehodu. Sestra vzhledem k utrpeným zraněním byla ve velmi vážném stavu převezena do nemocnice v Kigali. Zde zemřela 24. června v 23:25 hodin.

V roce 2009 byla sestra Rafaela vyznamenána čestnou medailí *Bene Merito*. V roce 2011 byla oceněna Důstojnickým křížem *Řádu obrození Polska* a cenou „*Pontifici – Stavíteli mostů*“, kterou uděluje Klub katolické inteligence ve Varšavě.

Sestra celým svým srdcem milovala nevidomé děti, kterým zasvětila celý svůj život. Laskavá, srdečně usměvavá zůstane navždy v našich srdcích... Modleme se o nebeskou odměnu pro naši sestru misionářku.

Odpočinutí věčné dej jí, ó Pane...

Setkání hnutí Maitri 2016

Ve dnech 17. – 19. června 2016 se v Českém Těšíně konalo tradiční celostátní setkání hnutí Maitri, kterého se kromě stálých účastníků zúčastnili i vzácní hosté: Danuta Szczepańska z polského Maitri (Bytom), Wojtek Zięba se ženou Alicí a P. Stanislav Zápotocký.

Wojtek a o. Stanislav stáli u počátků hnutí Maitri v tehdejší Československu a v průběhu setkání dostali příležitost na tuto dobu vzpomínat – viz další články v tomto čísle. Danuta Szczepańska zase vyprávěla o své cestě do Rwandy, Konga a Ugandy v únoru tohoto roku. A Alice Zięba vzpomínala na svou práci laické misionářky mezi kamerunskými Pygmeji. A došlo i na zprávu Josefa Kuchyňa o jeho cestě do Rwandy a Konga z dubna tohoto roku. Na závěr se Wojtek Zięba zamýšlel nad stavem hnutí Maitri v České republice a nad možnostmi jeho rozvoje. Program byl tedy bohatý a pestrý, jen je škoda, že nepřijelo více osob...

Závěrem si dovoluji poděkovat Petrovi Roszakovi za skvělou organizaci setkání a místní těšinské farnosti za přijetí, obzvláště pak P. Adamu Ruckému za čas, který si pro nás našel při slavení mše sv.

Josef Kuchyňa

Doporučujeme

Dlouholetý účastník hnutí Maitri, Petr Jílek z Prahy, nedávno vydal knihu s názvem „*Spiritualita humanitární pomoci*“ (nakladatelství Triton, ISBN 978-80-7553-021-9).

„*Kniha předkládá návod, jak nejlépe a účinně propojit pomoc potřebným se společenstvím modlitby a kontemplace, jak se na naší životní cestě může prolínat teorie a praxe, jakým způsobem můžeme vkládat své nohy do Kristových stop se skloněním se k chudým a trpícím.*“

Spiritualita humanitární pomoci by měla nejen spolupracovat, ale také se propojit se společenstvími modlitby a kontemplace. Tato společenství by jejich činností

vhodně podpořila i na duchovní úrovni. Z těchto důvodů je vhodné pro spiritualitu křesťanské pomoci vybrat to, co se opravdu hodí.

Petr Jílek

Setkání Ruchu Maitri v Polsku

Čenstochová, 15. – 16. 10. 2016

Bližší informace na vyžádání

Hnutí Maitri má svůj Facebook !

[facebook.com/Maitri.AdopceSrdce](https://www.facebook.com/Maitri.AdopceSrdce)

